

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.682>

JEL classification: E52, G21, R11, O18

UDC: 336.74:332.1:330.322(477)

Богдан СЕНІВ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу,
Західноукраїнський національний університет, Україна
ORCID iD: 0000-0001-6151-7044

Михайло ЯРІШ

аспірант кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу,
Західноукраїнський національний університет, Україна
E-mail: mykhayloyarish@gmail.com
ORCID iD: 0009-0006-2474-1876

СТРАТЕГІЇ МОНЕТАРНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ОБМЕЖЕНЬ

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено стратегії монетарного стимулювання інвестиційного розвитку регіонів України в умовах воєнних ризиків, інституційних обмежень і макроекономічної нестабільності. Обґрунтовано, що відновлення економіки залежить не лише від загального нарощування капітальних інвестицій, а й від їх більш збалансованого просторового розподілу. Особливу увагу приділено ослабленню традиційного процентного каналу монетарної трансмісії, що зумовлено нерівномірністю безпекових умов, різною доступністю банківського кредитування, застави, інфраструктури та інституційної спроможності регіонів. Методологічну основу дослідження становлять структурно-логічний, порівняльний і описово-статистичний підходи. Емпіричну базу сформовано на основі даних Державної служби статистики України щодо капітальних інвестицій у 2021–2024 роках, матеріалів Національного банку України та документів державної політики у сфері кредитування й регіонального розвитку.

Встановлено, що у 2024 році номінальний обсяг капітальних інвестицій перевищив рівень 2021 року, однак кредитний канал залишався слабким: частка банківських кредитів у фінансуванні інвестицій знизилася, тоді як домінували власні кошти підприємств. Виявлено значну регіональну концентрацію інвестицій, насамперед у місті Києві, Дніпропетровській та Київській областях. Запропоновано поєднувати макрофінансову стабільність із гарантійними механізмами, страхуванням воєнних ризиків, територіально пріоритетизованим кредитуванням і підготовкою інвестиційно спроможних регіональних проєктів.

Ключові слова: монетарна політика; інвестиційний розвиток регіонів; капітальні інвестиції; кредитний канал; регіональна асиметрія; відновлення економіки.

Вступ

Інвестиційний розвиток регіонів України у воєнний та повоєнний період дедалі більше визначатиме не лише темпи економічного відновлення, а й саму якість просторової структури національної економіки. Після

повномасштабного вторгнення регіональна карта виробництва, логістики, зайнятості та підприємницької активності зазнала радикальних змін: частина територій втратила виробничий потенціал, частина стала зоною високого безпекового ризику, а окремі регіони перетворилися на центри релокації бізнесу,

© Богдан Сенів, Михайло Яріш, 2025

Отримано: 16.01.2025 р.

Рекомендовано до друку: 22.02.2025 р.

Опубліковано: 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Сенів Б., Яріш М. Стратегії монетарного стимулювання інвестиційного розвитку регіонів України в умовах інституційних та макроекономічних обмежень. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 1. С. 682-689. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.682>

нового житлового попиту й відносно швидкого інвестиційного поживавлення. За таких умов монетарна політика, попри її загальнонаціональний характер, фактично взаємодіє з неоднорідним простором, у якому однаковий імпульс процентної ставки дає різний ефект для різних територій.

Класична теорія наголошує, що зниження вартості грошей має стимулювати інвестиційний попит через здешевлення кредитного ресурсу та перегляд очікуваної норми прибутковості проєктів [1-4]. Однак для України цього недостатньо. В умовах війни та підвищеної невизначеності рішення про інвестування визначається не стільки самим рівнем ставки, скільки сумою ризиків: безпекових, валютних, енергетичних, правових, логістичних та інституційних. Тому монетарна трансмісія стає неповною, адже навіть за пом'якшення процентної політики інвестиції не переходять автоматично у масове регіональне відновлення.

У регіональному вимірі ця проблема набуває особливої ваги. Монетарний імпульс найсильніше реалізується там, де банки бачать прийнятний кредитний ризик, бізнес має ліквідну заставу, а органи влади й локальні інституції здатні швидко готувати проєкти до фінансування. Навпаки, території, що найбільше потребують відновлення, часто мають найслабший доступ до банківського ресурсу. Без спеціальних інструментів розподілу ризику загальна стабілізація може не зменшувати, а консервувати регіональні диспропорції.

Отже, науково-практичне питання полягає в тому, якою має бути стратегія монетарного стимулювання інвестиційного розвитку регіонів України в умовах, коли Національний банк мусить зберігати цінову й фінансову стабільність, а інвестиційна система одночасно перебуває під тиском війни, інституційних втрат і структурної просторової нерівноваги. Саме пошук такої збалансованої моделі визначає актуальність цього дослідження.

Огляд літератури

Теоретичний зв'язок між процентною ставкою, очікуваннями бізнесу та інвестиціями був закладений у працях Дж. М. Кейнса, який показав, що рішення про вкладення капіталу залежать від співвідношення граничної ефективності капіталу та вартості фінансування

[1]. У сучасній монетарній макроекономіці ця логіка розвинена через механізм процентного каналу, який уможливорює вплив центрального банку на споживання та інвестиції через зміну коротких і довгих ставок [4].

Разом із тим подальші дослідження довели, що ефект процентної ставки не вичерпує механізм монетарної трансмісії. Ф. Мішкін, а також Б. Бернанке і М. Гертлер показали визначальне значення кредитного каналу, через який зміни монетарних умов впливають на доступність банківського фінансування, зовнішню премію за ризик і врешті на реальні інвестиційні рішення [2; 3]. У цьому контексті важливо, що за високої асиметрії інформації та посилення ризику грошова політика може бути формально м'якшою, але реально не транслюватися в довші та дешевші інвестиційні кредити.

Для просторового аналізу особливе значення мають роботи Г. Карліно та Р. ДеФіни, які емпірично обґрунтували, що регіони реагують на спільний монетарний шок по-різному залежно від галузевої структури, фінансової архітектури, частки капіталомістких виробництв і чутливості до кредитного ринку [5]. Для України цей підхід особливо релевантний, адже регіональні відмінності загострюються через воєнний ризик, релокацію виробництв, неоднорідність інфраструктурної стійкості та різну щільність банківської присутності.

Інституційний вимір проблеми пояснює Д. Норт, наголошуючи, що формальні правила, механізми правозастосування й рівень передбачуваності знижують транзакційні витрати та невизначеність [6]. Для інвестиційного розвитку регіонів це означає, що доступ до кредиту й капіталу є функцією не лише макроекономічних параметрів, а й якості локального управління, захисту прав власності, готовності земельно-майнових рішень, дієвості судової системи й прозорості регіональних програм підтримки бізнесу.

У сучасній українській прикладній аналітиці накопичено значний масив офіційних матеріалів щодо динаміки інвестицій, кредитування, ділових очікувань та стратегічних документів з відновлення [7-21]. Проте все ще бракує досліджень, які б поєднували три рівні аналізу одночасно: по-перше, фактичну динаміку структури фінансування капітальних інвестицій;

по-друге, просторову асиметрію інвестиційного відновлення; по-третє, специфіку інструментів монетарного стимулювання в умовах, коли пряме пом'якшення ставки обмежене завданнями макрофінансової стабільності. На подолання цієї аналітичної прогалини й спрямоване дане дослідження.

Мета дослідження

Метою статті є оцінювання реальних можливостей монетарного стимулювання інвестиційного розвитку регіонів України, виявлення інституційних і макроекономічних бар'єрів, що послаблюють кредитний та інвестиційний канали, а також формулювання стратегічних рішень, здатних перетворити монетарну стабілізацію на просторово збалансоване інвестиційне відновлення.

Методологія дослідження

Методологічну основу роботи становить поєднання структурно-логічного аналізу, дескриптивної статистики, порівняльного підходу та елементів інституційного аналізу. Така комбінація дає змогу розглядати інвестиційний процес не лише як результат зміни макрофінансових параметрів, а й як наслідок взаємодії регуляторних, поведінкових і просторових чинників.

Кількісну базу дослідження сформовано за офіційними даними Державної служби статистики України про капітальні інвестиції за джерелами фінансування у 2021-2024 рр. та за регіонами у 2023-2024 рр. [7-12]. Важливо враховувати, що регіональні таблиці Держстату побудовані без урахування тимчасово окупованих територій, частини територій активних бойових дій, а також без результатів діяльності малих підприємств. Таке обмеження

не знецінює статистику, однак вимагає обережності в інтерпретації повноти відновлення.

Для характеристики монетарного середовища використано дані Національного банку України про історію облікової ставки [13], а для фіксації найактуальніших бар'єрів інвестиційного та кредитного попиту – результати опитування керівників підприємств у IV кварталі 2024 р. [14]. У доповнення залучено офіційні документи про Стратегію з розвитку кредитування, рішення щодо стимулювання участі банків у фінансуванні відбудови, а також документи державної регіональної політики [15-21].

Основні результати дослідження

Результати дослідження показують, що потенціал монетарного стимулювання інвестиційного розвитку регіонів України визначається не лише динамікою облікової ставки, а й структурою джерел фінансування інвестицій, територіальною концентрацією вкладень та якістю кредитної трансмісії. Тому аналіз доцільно вести одночасно на макро- і регіональному рівнях.

Узагальнену динаміку монетарного середовища та структури фінансування капітальних інвестицій в Україні у 2021-2024 рр. подано в табл. 1.

Дані табл. 1 засвідчують, що у 2024 р. номінальний обсяг капітальних інвестицій досяг 534,4 млрд грн і незначно перевищив рівень 2021 р. – 528,8 млрд грн [7; 10]. Формальне повернення до довоєнного показника не слід ототожнювати з повним відновленням інвестиційного циклу, адже воно відбулося після різкого провалу 2022 р., коли інвестиційні вкладення скоротилися до 279,6 млрд грн [8].

Таблиця 1. Динаміка монетарного середовища та структури фінансування капітальних інвестицій в Україні у 2021-2024 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Облікова ставка НБУ на кінець року, % річних	9,0	25,0	15,0	13,5
Капітальні інвестиції, млрд грн	528,8	279,6	395,5	534,4
Частка власних коштів підприємств у фінансуванні інвестицій, %	68,6	72,8	72,2	71,0
Частка кредитів банків та інших позик у фінансуванні інвестицій, %	5,0	4,2	3,0	3,8
Частка державного та місцевих бюджетів у фінансуванні інвестицій, %	17,5	14,0	17,1	16,6

Джерело: складено авторами за даними [7-13].

Структура фінансування інвестицій залишалася переважно внутрішньою. У 2021-2024 рр. власні кошти підприємств формували близько 69-73 % інвестиційного ресурсу, тоді як сукупна частка державного та місцевих бюджетів у 2024 р. становила 16,6 % [7; 10]. Така конфігурація вказує на змішану модель відновлення, у якій бюджетні механізми та самофінансування бізнесу компенсують обмежені можливості класичного інвестиційного кредиту.

Просторовий вимір виявляє ще глибшу асиметрію. У 2024 р. на м. Київ припадало 37,36 % усіх капітальних інвестицій, на Дніпропетровську область – 9,50 %, на Київську – 9,06 % [12]. Разом ці три території акумулювали 55,9 % загального обсягу вкладень, а топ-5 регіонів зосередили 64,6 % інвестиційного ресурсу [12]. Отже, інвестиційне відновлення в Україні відбувалося не як рівномірний просторовий процес, а як концентрований рух у бік фінансово стійкіших і логістично доступніших центрів.

На протилежному полюсі залишалися найбільш уражені війною території. Частка Донецької області у 2024 р. становила лише 0,92 %, Херсонської – 0,06 %, Луганської – 0,01 % [12]. Порівняно з 2023 р. інвестиції в Донецькій, Херсонській та Луганській областях скоротилися, що свідчить про поглиблення інвестиційної периферизації саме там, де потреба у відновленні є найбільшою.

Водночас окремі регіони продемонстрували високу динаміку приросту капітальних інвестицій. У 2024 р. приріст Харківської області становив 70,5 %, Волинської – 76,4 %, Одеської – 49,6 %, Вінницької – 45,2 %, Київської – 42,6 % [11; 12]. Такі значення показують, що за наявності керованого ризику, функціональної інфраструктури та платоспроможного попиту інвестиційний процес може швидко відновлюватися навіть в умовах підвищеної загальної турбулентності.

Окремої уваги потребує динаміка частки банківських кредитів та інших позик у фінансуванні капітальних інвестицій. Співвідношення загального обсягу капітальних інвестицій і питомої ваги банківського ресурсу подано на рис. 1.

Рис. 1 показує, що відновлення загального обсягу інвестицій у 2023-2024 рр. відбувалося швидше, ніж відновлення власне кредитного каналу. Український бізнес інвестував передусім там, де мав внутрішній фінансовий ресурс, бюджетну підтримку, доступ до міжнародних програм або можливість користуватися пільговими механізмами фінансування. Для економіки високого ризику така ситуація є закономірною, оскільки вирішальними стають не лише процентна ставка, а й тривалість ресурсу, доступність застави, страхування ризиків та здатність банку оцінити проєкт як фінансово прийнятний.

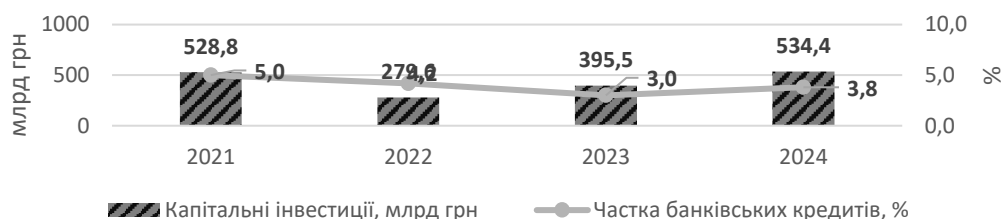

Рис. 1. Динаміка капітальних інвестицій в Україні та частки банківських кредитів у їх фінансуванні у 2021-2024 рр.

Джерело: побудовано авторами за даними [7-10].

Дані бізнес-опитування НБУ підтверджують, що попит на кредит не зник. У IV кварталі 2024 р. 35,0 % респондентів планували залучати банківські кредити, а 84,8 % тих, хто розглядав позики, віддавали перевагу гривневому ресурсу [14]. Отже, проблема полягає не у відсутності попиту як такого, а в обмеженій трансформації

цього попиту в довгострокове інвестиційне кредитування.

Кредитне середовище водночас залишалося напруженим. За даними Національного банку, підприємства оцінювали умови кредитування як жорсткі, коли баланс відповідей щодо жорсткості умов становив 16,3 % [14].

Головними чинниками, що стримували нові позики, були високі кредитні ставки (49,7 % відповідей), наявність альтернативних джерел фінансування (42,1 %) та вимоги до застави (30,0 %) [14]. Отже, формальне зниження облікової ставки саме по собі не усуває структурних бар'єрів доступу до банківського ресурсу.

Сильним обмеженням залишаються безпекові та операційні ризики. У IV кварталі 2024 р. підприємства й далі називали воєнні дії та їх наслідки головним чинником, що стримує розширення виробництва; баланс відповідей становив 85,3 % [14]. Навіть відчутне номінальне пом'якшення монетарних умов не усуває ризику, який безпосередньо визначає інвестиційний горизонт. Коли безпекова невизначеність переважає вигоду від дешевого кредиту, інвестиційне рішення відкладається або переноситься в безпечніші локації.

За таких умов монетарне стимулювання інвестиційного розвитку регіонів має бути не прямим, а адресним і скоординованим. Процентний канал зберігає значення, проте його необхідно підсилювати гарантіями, компенсацією ставки, інструментами розподілу ризику, розвитком спеціалізованих програм та якісною підготовкою регіональних проєктів.

У цьому контексті особливого значення набуває Стратегія з розвитку кредитування, схвалена Радою з фінансової стабільності у червні 2024 р. [15; 16]. Вона прямо пов'язує кредитне стимулювання з відновленням енергетики, підтримкою переробної промисловості, агросектору, оборонної економіки та бізнесу на деокупованих і наближених до фронту територіях – територіях стійкості. Отже, сучасна державно-регуляторна логіка вже виходить із того, що кредитування відновлення має бути не просто масовим, а просторово та секторально спрямованим.

Не менш важливими є рішення НБУ в червні 2024 р., які покликані зберегти баланс між підвищенням стійкості банків і їхньою здатністю фінансувати відбудову економіки [17]. У практичній площині це означає відмову від підходу «дешеві гроші будь-якою ціною» на користь конфігурації правил, за якої банки можуть безпечніше кредитувати довші, продуктивніші та регіонально значущі проєкти.

Інституційні та макроекономічні обмеження монетарного стимулювання мають кілька рівнів. На макrorівні йдеться про інфляційні ризики, потребу підтримувати валютну стійкість і високу роль воєнного чинника. На мезорівні визначальними є концентрація кредитного попиту в обмеженій кількості регіонів і секторів. На мікрорівні найбільше значення мають нестача ліквідної застави, слабка проєктна підготовка, невирішені земельно-майнові питання, дефіцит страхового покриття та неоднорідна інституційна спроможність громад.

З огляду на це стратегія монетарного стимулювання інвестицій має спиратися на кілька взаємопов'язаних напрямів: підтримання передбачуваного макромонетарного коридору, розбудову механізмів гарантування й страхування, територіальну пріоритезацію кредитування, стимулювання енергетичних та інфраструктурних проєктів, а також інституційне посилення регіональної підготовки інвестиційних проєктів.

Висновки

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що в умовах сучасної України монетарне стимулювання інвестиційного розвитку регіонів має обмежену ефективність у своїй класичній формі та високу потенційну ефективність у формі інституційно скоординованої моделі. Формальне відновлення номінального обсягу капітальних інвестицій у 2024 р. до рівня, вищого за 2021 р., не означає відновлення повноцінного кредитного інвестиційного циклу. Частка банківських кредитів у фінансуванні інвестицій залишається низькою, а головне навантаження несуть власні кошти підприємств, бюджети та пільгові програми.

Просторовий вимір проблеми є не менш важливим, ніж макрофінансовий. У 2024 р. інвестиції були надзвичайно концентровані в м. Києві та обмеженій групі відносно стійких регіонів, тоді як найбільш постраждалі території майже не брали участі в інвестиційному відновленні. За відсутності регіонально диференційованих механізмів ризик-шерингу та проєктної підготовки загальна монетарна стабілізація радше відтворює, ніж долає просторові диспропорції.

Найбільш продуктивною для України є стратегія, що поєднує передбачуваний макромонетарний коридор, цільове розподілення ризику, розвиток інструментів гарантування та воєнного страхування, територіальну пріоритезацію кредитування, підтримку енергетичних і комунальних

інвестицій, а також інституційне посилення регіональної проектної спроможності. Лише за такої моделі монетарна політика може перетворитися з інструменту загальної стабілізації на реальний чинник просторово збалансованого інвестиційного розвитку регіонів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Keynes J. M. The General Theory of Employment, Interest and Money. London : Macmillan, 1936. 472 p.
2. Mishkin F. S. The Channels of Monetary Transmission: Lessons for Monetary Policy. NBER Working Paper. 1996. № 5464. DOI: <https://doi.org/10.3386/w5464>
3. Bernanke B. S., Gertler M. Inside the Black Box: The Credit Channel of Monetary Policy Transmission. Journal of Economic Perspectives. 1995. Vol. 9, № 4. P. 27–48. DOI: <https://doi.org/10.1257/jep.9.4.27>
4. Taylor J. B. The Monetary Transmission Mechanism: An Empirical Framework. Journal of Economic Perspectives. 1995. Vol. 9, № 4. P. 11–26. DOI: <https://doi.org/10.1257/jep.9.4.11>
5. Carlino G. A., DeFina R. H. The Differential Regional Effects of Monetary Policy. The Review of Economics and Statistics. 1998. Vol. 80, № 4. P. 572–587. DOI: <https://doi.org/10.1162/003465398557843>
6. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 152 p.
7. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування у 2021 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kinj/kinj_2021.xls.
8. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування у 2022 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kinj/kinj_2022.xls.
9. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування у 2023 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kinj/kinj_2023.xls.
10. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування у 2024 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kinj/kinj_2024.xls.
11. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за регіонами у 2023 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/kin_reg_23.xls.
12. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за регіонами у 2024 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/kin_reg_24.xls.
13. Національний банк України. Облікова ставка Національного банку. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/archive-rish>.
14. National Bank of Ukraine. Business Outlook Survey, Q4 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/BOS_2024-Q4_eng.pdf?v=12.
15. Національний банк України. Рада з фінансової стабільності схвалила Стратегію з розвитку кредитування. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-shvalila-strategiyu-z-rozvitku-kredituvannya>.
16. National Bank of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, Ministry of Economy of Ukraine. Lending Development Strategy. 2024. URL: https://bank.gov.ua/en/file/download?file=Lending_development_strategy_en_2024.pdf.
17. Національний банк України. Ухвалено комплекс рішень для стимулювання залученості банківського сектору до фінансування проектів з відбудови економіки країни. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/uhvaleno-kompleks-rishen-dlya-stimulyuvannya-zaluchenosti-bankivskogo-sektoru-do-finansuvannya-proyektiv-z-vidbudovi-ekonomiki-krayini>.
18. Національний банк України. Огляд банківського сектору, листопад 2024 року. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-listopad-2024-roku>.
19. Кабінет Міністрів України. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/66c5a5bdc66c5a5bdc5fae929762690.pdf>.
20. Фонд розвитку підприємництва. Доступні кредити 5–7–9 %. URL: <https://bdf.gov.ua/programs/dostupni-kredyty-5-7-9/>.

21. Національний банк України. Рада з фінансової стабільності погодила концепцію створення в Україні системи страхування воєнних ризиків. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-pogodila-kontseptsiyu-stvorenniya-v-ukrayini-sistemi-strahuvannya-voyennih-rizikiv>.

REFERENCES

1. Keynes, J. M. (1936). The general theory of employment, interest and money. Macmillan.
2. Mishkin, F. S. (1996). The channels of monetary transmission: Lessons for monetary policy (NBER Working Paper No. 5464). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w5464>
3. Bernanke, B. S., & Gertler, M. (1995). Inside the black box: The credit channel of monetary policy transmission. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4), 27–48. <https://doi.org/10.1257/jep.9.4.27>
4. Taylor, J. B. (1995). The monetary transmission mechanism: An empirical framework. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4), 11–26. <https://doi.org/10.1257/jep.9.4.11>
5. Carlino, G. A., & DeFina, R. H. (1998). The differential regional effects of monetary policy. *The Review of Economics and Statistics*, 80(4), 572–587. <https://doi.org/10.1162/003465398557843>
6. North, D. C. (1990). Institutions, institutional change and economic performance. Cambridge University Press.
7. State Statistics Service of Ukraine. (2021). Capital investments by sources of financing in 2021. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kindj/kindj_2021.xls
8. State Statistics Service of Ukraine. (2022). Capital investments by sources of financing in 2022. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kindj/kindj_2022.xls
9. State Statistics Service of Ukraine. (2023). Capital investments by sources of financing in 2023. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kindj/kindj_2023.xls
10. State Statistics Service of Ukraine. (2024). Capital investments by sources of financing in 2024. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kindj/kindj_2024.xls
11. State Statistics Service of Ukraine. (2023). Capital investments by regions in 2023. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/kin_reg_23.xls
12. State Statistics Service of Ukraine. (2024). Capital investments by regions in 2024. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_reg/kin_reg_24.xls
13. National Bank of Ukraine. (n.d.). Key policy rate of the National Bank of Ukraine. <https://bank.gov.ua/ua/monetary/archive-rish>
14. National Bank of Ukraine. (2024). Business outlook survey: Q4 2024. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/BOS_2024-Q4_eng.pdf?v=12
15. National Bank of Ukraine. (2024). The Financial Stability Council approved the Lending Development Strategy. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-shvalila-strategiyu-z-rozvitku-kredituvannya>
16. National Bank of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, & Ministry of Economy of Ukraine. (2024). Lending development strategy. https://bank.gov.ua/en/file/download?file=Lending_development_strategy_en_2024.pdf
17. National Bank of Ukraine. (2024). A package of decisions was adopted to stimulate the banking sector's involvement in financing projects for rebuilding the country's economy. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/uhvaleno-kompleks-rishen-dlya-stimulyuvannya-zaluchenosti-bankivskogo-sektoru-do-finansuvannya-proyektiv-z-vidbudovi-ekonomiki-krayini>
18. National Bank of Ukraine. (2024). Banking sector review, November 2024. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-listopad-2024-roku>
19. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). State strategy for regional development for 2021–2027. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/66c/5a5/bdc/66c5a5bdc5fae929762690.pdf>
20. Entrepreneurship Development Fund. (n.d.). Affordable loans 5–7–9%. <https://bdf.gov.ua/programs/dostupni-kredyty-5-7-9/>
21. National Bank of Ukraine. (2024). The Financial Stability Council approved the concept of creating a war risk insurance system in Ukraine. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-pogodila-kontseptsiyu-stvorenniya-v-ukrayini-sistemi-strahuvannya-voyennih-rizikiv>

Bohdan Seniv, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University, Ukraine

Mykhailo Yarish, Postgraduate Student of the Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University, Ukraine

Strategies of monetary stimulation of regional investment development in Ukraine under institutional and macroeconomic constraints

Abstract

The article examines strategies of monetary stimulation of investment development in the regions of Ukraine under conditions of war-related risks, institutional constraints and macroeconomic instability. It is substantiated that economic recovery depends not only on the overall increase in capital investment, but also on its more balanced spatial distribution. Particular attention is paid to the weakening of the traditional interest-rate channel of monetary transmission, caused by uneven security conditions, unequal access to bank lending, collateral, infrastructure and institutional capacity across regions.

The methodological basis of the study consists of structural-logical, comparative and descriptive-statistical approaches. The empirical base is formed using data from the State Statistics Service of Ukraine on capital investment in 2021-2024, materials of the National Bank of Ukraine and state policy documents in the field of lending and regional development.

It is established that in 2024 the nominal volume of capital investment exceeded the 2021 level; however, the credit channel remained weak: the share of bank loans in investment financing decreased, while enterprises' own funds dominated. A significant regional concentration of investment is identified, primarily in the city of Kyiv, Dnipropetrovsk and Kyiv regions. The article proposes combining macrofinancial stability with guarantee mechanisms, war-risk insurance, territorially prioritized lending and the preparation of investment-capable regional projects.

Keywords: monetary policy; regional investment development; capital investment; credit channel; regional asymmetry; recovery.

Cite as: Seniv, B., and Yarish, M. (2025). Strategies of monetary stimulation of regional investment development in Ukraine under institutional and macroeconomic constraints. *Economic analysis*, 35 (1), 682-689. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.682>